

SPECIAAL ONDERWIJS

EXTRA MOGELIJKHEDEN VOOR BETERE KANSSEN

In dit document vind je informatie over praktische zaken rondom (de route naar) het speciaal onderwijs voor je dove of slechthorende kind. Naast het regelen van de praktische zaken, moet je ook kiezen tussen scholen binnen het speciaal onderwijs. In dit filmpje vertelt een moeder over hoe zij dit gedaan heeft. In de digitale routekaart Het kompas naar de klas vind je ook ervaringsverhalen van gezinnen in het speciaal onderwijs. Daarnaast vertelt in deze routekaart een intern begeleider over haar ervaring met het begeleiden van dove en slechthorende kinderen in het speciaal onderwijs.

Foto: Monkey Business Images (z.d.), Canva.com

INSTELLINGEN VOOR SPECIAAL ONDERWIJS

Er zijn vier onderwijsinstellingen die speciaal onderwijs verzorgen aan dove en slechthorende kinderen:

- **Auris** met als werkgebied het midden, westen en zuidwesten van het land.
- **Kentalis** met als werkgebied het gehele land.
- **VierTaal** met als werkgebied Noord-Holland en Flevoland.
- **Vitus Zuid** met als werkgebied Noord-Brabant en Limburg.

Een overzicht van scholen voor speciaal onderwijs is [hier](#) te vinden. Als je liever aan de hand van je gemeente wilt zoeken, dan kan dat [hier](#).

Daarnaast geeft de website [Scholen op de kaart - Vind en vergelijk scholen in de buurt](#) een overzicht van welke scholen voor speciaal onderwijs er in je buurt te vinden zijn. Op deze website kan je ook de scholen met elkaar vergelijken om je te helpen de beste keuze te maken voor je kind.

TOELATINGSEISEN EN PLAATSING

Waar een ondersteuningsarrangement ondersteuning biedt in het regulier onderwijs, geeft een onderwijsarrangement recht op speciaal onderwijs binnen één van de vier gespecialiseerde onderwijsinstellingen. Meer informatie over het toelaten van je kind tot het speciaal onderwijs vind je [hier](#). Informatie over wettelijke toelatingsregels van je dove of slechthorende kind tot een school voor speciaal onderwijs vind je [hier](#). Voor de Engelse link, klik [hier](#).

Als je kind niet wordt toegelaten tot een school voor speciaal onderwijs, terwijl dit volgens jou wel zou moeten, kun je een verschil van mening indienen bij de Geschillencommissie Passend Onderwijs (GPO). Zie ook [hier](#).

WAT BIEDT HET SPECIAAL ONDERWIJS

Sinds de invoering van het passend onderwijs is de druk groot om zoveel mogelijk kinderen in het regulier onderwijs te plaatsen. Er wordt uitgegaan van: 'regulier als het kan en speciaal als het moet'. Voor een groep kinderen is regulier onderwijs mogelijk, maar voor anderen is speciaal onderwijs de eerste keuze.

Net als een reguliere school houden scholen voor speciaal onderwijs zich aan het reguliere lesprogramma. Anders dan op een reguliere school is er op een school voor speciaal onderwijs veel aandacht voor het ontwikkelen van communicatiemogelijkheden. Ook zijn de groepen klein. Vaak gaat het om groepen van vijf tot twaalf kinderen. De kinderen krijgen hierdoor persoonlijke aandacht. Ook zijn er orthopedagogen, logopedisten, (school)psychologen en interne begeleiders met kennis van de kinderen die op school aanwezig zijn ([Ouders & Onderwijs, 2022](#)).

Dove en slechthorende kinderen kunnen ook naar dezelfde school voor speciaal onderwijs gaan als kinderen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS). Soms zitten de kinderen wel in verschillende klassen, maar soms zitten ze gemengd bij elkaar in de klas.

Een groot voordeel van een school voor speciaal onderwijs is dat de communicatie wordt aangepast aan je kind. Op veel scholen wordt tweetalig onderwijs aangeboden: de lessen worden dan gegeven in het Nederlands, dat ondersteund kan zijn met gebaren (NmG) en Nederlandse Gebarentaal (NGT). Per kind, professional of vak verschilt het aan welke taal de meeste aandacht wordt besteed. Benieuwd wat experts te zeggen hebben over het effect van tweetalig onderwijs, bekijk dan de filmpjes op [deze website](#).

De kinderen krijgen op sommige scholen ook extra lessen, zoals NGT en/of logopedie. Ook is het onderwijs visueler door bijvoorbeeld het gebruik van gebarenplaatjes. Naast tweetalig onderwijs wordt er in de les ook aandacht besteedt aan de Dovencultuur. Er wordt dan bijvoorbeeld gekeken naar de situatie van dove mensen in de samenleving ([Ouders & Onderwijs, 2022](#)).

Een ander verschil met regulier onderwijs is dat je kind op een school voor speciaal onderwijs kan omgaan met andere dove en slechthorende kinderen en volwassenen (rolmodellen). Dit kan je kind het gevoel geven erbij te horen en ook meer zicht geven op zijn/haar eigen mogelijkheden. Een nadeel is vaak de afstand, waardoor je kind vaak ver moeten reizen naar een school voor speciaal onderwijs.

Op sommige scholen voor speciaal onderwijs kan je kind al beginnen als hij/zij tweeënhalf of drie jaar is. Lees [hier](#) meer.

LEERLINGENVERVOER

Door de gemeenten wordt het leerlingenvervoer geregeld, ook voor kinderen die naar het speciaal onderwijs gaan. Onder leerlingenvervoer valt niet alleen het taxivervoer, maar ook de vergoedingen voor het openbaar vervoer.

Of je recht hebt op leerlingenvervoer verschilt per gemeente. De ene gemeente heeft strengere eisen dan de andere. Als je kind doof of slechthorend is en naar een school voor speciaal onderwijs gaat, is het de moeite waard om een aanvraag bij je gemeente in te dienen.

Lees [hier](#) de folder “Goed leerlingenvervoer in mijn gemeente” van Ieder(In).